

МУЛЬТИМОДАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТВІТІВ ПРО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ВІЙНУ В СУЧАСНІЙ СОЦІАЛЬНІЙ МЕРЕЖІ TWITTER

Наталія Пилячик

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології*

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: 0000-0002-0642-6745

Scopus Author ID: 57834764300

Web of Science Researcher ID: HLH-3077-2023

natalia.pyliachik@pnu.edu.ua

Тетяна Козлівська

магістрантка кафедри англійської філології

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

kozlivska@gmail.com

ORCID ID: 0009-0008-9153-0520

Ключові слова: *семіотика,
семіотичні знаки,
мультимодальність тексту,
емотикони, соціальні мережі.*

Сучасні соціальні мережі є основним засобом спілкування у сучасному світі, для яких властива своєрідність у мовному оформленні: здебільшого люди використовують мінімальну кількість тексту, послуговуючись іншими семіотичними знаками типу емотиконів чи зображень. Користувачі соціальної мережі Twitter активно виражають свої думки та почуття у соціальній мережі через різні мультимодальні засоби. Із початком військового вторгнення Росії в Україну тема російсько-української війни стала основною у дописах у соціальних мережах. У Twitter, підкреслюючи свою національну ідентичність, нескореність та незламність, люди почали поширювати твіти із семіотичними знаками: мовними, звуковими та візуальними. Такі твіти стали коротким, але багатокомпонентним – мультимодальним текстом, який апелює до різних рецепторів одержувача, щоб він міг повноцінно сприйняти текст і зрозуміти його зміст та мету. Таким чином, мультимодальні тексти у соціальних мережах стали новим актуальним полем дослідження. Саме це зумовлює необхідність аналізу мультимодальних семіотичних засобів для репрезентації російсько-української війни у соціальній мережі Twitter. У статті проаналізовано мультимодальні особливості російсько-української війни у соціальній мережі Twitter, які реалізуються через використання різноманітних семіотичних знаків. Досліджено та наведено зразки часткової та повної мультимодальності тексту про російсько-українську війну. Визначено місце та значення мультимодальних метафор у твітах про російсько-українську війну. Висвітлено приклади семіотичних зображень російсько-української війни. Проаналізовано приклади твітів, які демонструють зразок повної мультимодальності тексту про російсько-українську війну. Соціальна мережа Twitter з огляду на події, що відбуваються в країні, перетворилась на справжнє комунікативне «поле бою». Досліджені твіти відображають особливості взаємодії семіотичних знаків, серед яких трапляються і хештеги, і емоджі, і покликання на першоджерела, і музичні вставки. Всі ці мультимодальні елементи не просто існують у твіті, а пов'язані один з одним, формуючи такий твіт як єдиний і багатокомпонентний текст, який впливає на суспільну свідомість.

MULTIMODAL CHARACTERISTICS OF TWEETS REGARDING THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR ON THE CONTEMPORARY SOCIAL NETWORK TWITTER

Nataliia Pyliachyk

*PhD in Linguistics, Associate Professor,
Associate Professor at the English Philology Department
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

Tetiana Kozlivska

*Master Student at the English Philology Department
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

Key words: *semiotics, semiotic signs, multimodality of the text, emoticons, social networks.*

Modern social networks are the main means of communication in the modern world, characterized by a peculiarity in language design: people mostly use a minimal amount of text, using other semiotic signs such as emoticons or images. Twitter users actively express their thoughts and feelings on the social network through various multimodal means. Since the beginning of Russia's military invasion of Ukraine, the topic of the Russian-Ukrainian war has become the main topic of posts on social media. On Twitter, emphasizing their national identity, defiance, and indomitability, people began to spread tweets with semiotic signs: linguistic, audio, and visual. Such tweets have become a short but multicomponent text – a multimodal text that appeals to different receptors of the recipient so that he or she can fully perceive the text and understand its meaning and purpose. Thus, multimodal texts on social media have become a new and relevant field of research. Therefore, it is necessary to analyze multimodal semiotic means for the representation of the Russian-Ukrainian war on the social network Twitter.

The article analyzes the multimodal features of the Russian-Ukrainian war in the social network Twitter, which are realized using various semiotic signs. Examples of partial and full multimodality of the text about the Russian-Ukrainian war are studied and presented. The place and significance of multimodal metaphors in tweets about the Russian-Ukrainian war are determined. The article highlights examples of semiotic images of the Russian-Ukrainian war. Examples of tweets that demonstrate the full multimodality of the text about the Russian-Ukrainian war are analyzed.

Given the events taking place in the country, Twitter has become a real communication "battlefield". The studied tweets reflect the peculiarities of the interaction of semiotic signs, including hashtags, emojis, links to primary sources, and musical inserts. All these multimodal elements do not just exist in a tweet, but are interconnected, forming such a tweet as a single and multicomponent text that influences the public consciousness.

Вступ. Спілкування у соціальних мережах стало невід'ємною частиною лінгвістичного простору сьогодення і, зокрема, є найпоширенішою формою спілкування, яка ігнорує традиційний правопис і стилістичні засади жанру. Окрім вербальних засобів, для соціальних мереж властиве використання й невербальних знаків, типу емотиконів, які поруч зі лексичними скороченнями дають змогу пересічному користувачеві суттєво зекономити час для написання певного повідомлення. Російсько-українська війна стала основною

темою дописів у соціальних мережах, і відповідно для вираження власних почуттів і думок користувачі послуговуються різними семіотичними знаками, які у сукупності утворюють мовний феномен у соціальній мережі.

Мета статті полягає в аналізі мультимодальних семіотичних засобів для репрезентації російсько-української війни у соціальній мережі Twitter.

Виклад основного матеріалу. На тлі становлення мультимодальної парадигми виникає новий термін для опису полісеміотичних

текстів – мультимодальні тексти. Вони залучають не лише власне артефакти інших семіотичних кодів, а і самі принципи їхньої організації. Мультимодальність тексту формується через використання різних типів семіотичних знаків (Андрєєва, 2016; Bystrov, Bilyk, Ivanotchak, Malyshevskaya, Pyliachyk, 2023).

Мовознавець Т. Білецька виділяє так звані мультимодальні коди, які окреслюють різноманітні способи подання тексту, серед яких є зображення, запис, макет, мова та рухомі зображення. Часто мовознавці вибирають свій код, один або ж декілька, залежно від того, як вони хотіли б передати повідомлення читачеві. Є всього п'ять різних типів кодів сприйняття: мовний, візуальний, слуховий, жестовий та просторовий (Білецька, 2022: 88).

Взаємодію різних семіотичних знаків, що утворює мультимодальний підхід до репрезентації російсько-української війни у соціальній мережі Twitter, простежуємо в одному із досліджуваних твітів. На представленій фотокопії текст представлений із використанням як мовних семіотичних знаків, так і візуальних. Твіт розпочинається із тексту «*It's not Putin's war. It's Russia's war against Ukraine*». Це речення-повідомлення доповнюється використанням мультимодального зображення, на якому наведено докази війни саме росіян, а не лише Путіна, проти України, що виражено у зображенні на різних предметах літери Z, яка стала знаком-символом росіян. Варто

зауважити, що візуальні елементи, такі як емоджі та ілюстрації, використані з метою аргументації мовного елементу, що формує мультимодальність у вираженні війни (рис. 1).

Відповідно до класифікації, наведеної М. Івасишин, охарактеризуємо мультимодальність текстів у мережі Twitter. Авторка вважає, що мультимодальність усіх текстів представлена на трьох рівнях: тексти з нульовою, частковою та повною мультимодальністю (Івасишин, 2017). Текст із нульовою мультимодальністю містить зображення, які не мають значення для його організації. Тексти із частковою та повною мультимодальністю містять зображення, які беруть участь у їхній організації. Як у частковій, так і в повній мультимодальності є певний зв'язок між словесними та графічними компонентами. У разі часткової мультимодальності тексту вербальна частина є відносно автономною й не залежить від зображення, а між словесними та графічними компонентами існують семантичні відносини. У такому разі графічний елемент лише супроводжує вербальну частину тексту й не є обов'язковим для організації тексту (рис. 2, 3). Повна мультимодальність тексту передбачає нерозривний зв'язок між вербальною частиною та графічним елементом. У такому разі словесні елементи не можуть існувати окремо від графічних, а між ними наявні тісні семантичні відношення. Словесна частина орієнтована на графічний компонент і відсилає до нього (Івасишин, 2017: 78–79).

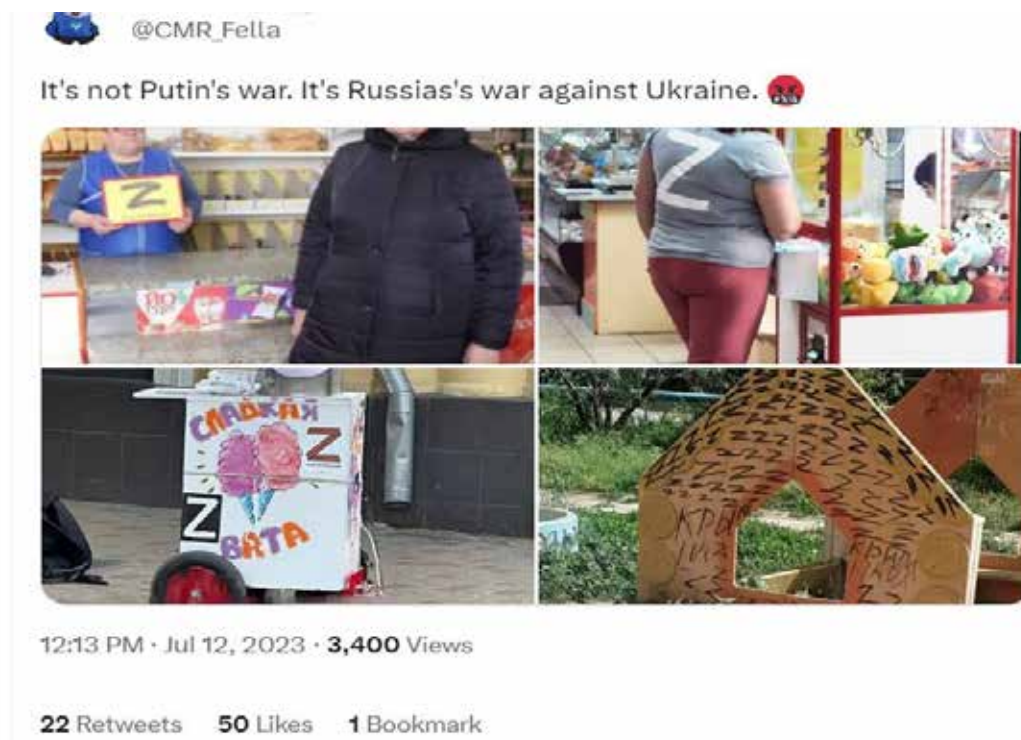

Рис. 1. Семіотичне зображення російсько-української війни

Рис. 2. Часткова мультимодальність тексту про російсько-українську війну

Так, ми простежуємо семантичний зв'язок між ілюстрацією та текстом, проте бачимо, як зберігається їхня відносна самостійність. На малюнку 2 мультимодальність реалізується через різні семіотичні знаки, серед яких є мовні та візуальні. Серед візуальних виділимо емоції – державні прапори, які введені у структуру тексту, тобто доповнюють його семантичне поле, і відіграють певну синтаксичну роль. Зокрема, у структурі речення використано семіотичний знак скорочення & замість вживання сполучника *and*. Щодо ілюстрації після тексту можемо зауважити, що вона використана для підсилення семантики тексту, проте не відображає повну семантичну єдність, а саме тому відповідно цей твір має часткову мультимодальність. Своєю чергою на рисунку 3 використано мем (дотепний, стислий засіб для передачі іронічності інформації, здебільшого у формі короткого відео чи картинки) для ілюстрації тексту.

У ще одному прикладі можемо виділити інші мультимодальні особливості твіту. Так, семіотичні знаки на рисунку 4 є семантично пов'язаними. Якщо у попередніх прикладах зображення слугувало для ілюстрації тексту, то у цьому варіанті воно є синтаксичним складником, і певною мірою виступає уточнювальним другорядним членом речення. Твіт містить текст «*If you have this flag in your bio, registration for the soldier war in Ukraine starts today.*», а ілюстрація, на якій зображено прапор України, уточнює про яку країну йдеться у тексті. Відповідно, можемо стверджувати, що в аналізованому твіті присутня повна мультимодальність.

Рис. 3. Часткова мультимодальність тексту про російсько-українську війну

Таку особливість простежуємо також у взаємодії семіотичних знаків, серед яких є і хештег, який часто виступає текстовим елементом і слугує важливим семантичним елементом. Для прикладу цього твердження проаналізуємо твіт (рис. 5).

Так, мультимодальний складник цього твіту характеризується наявністю декількох семіотичних знаків: до тексту включені емоції як візуальний складник, а також хештег як мовний складник, які утворюють семантичне коло твіту, що, своєю чергою, вказує на повну мультимодальність тексту.

Заслугує на увагу ще один твіт із повною мультимодальністю (рис. 6). Він містить текст «*Maybe this one of the reasons Africans support ruZZia and its genocidal war on Ukraine*» і є прикріплене під ним зображення, без якого порушується сприйняття тексту. Зокрема, написання слова *ruZZia*, не відповідає англійському написанню *russia*. Проте, оскільки літера *Z* стала нацистським символом росії у цій війні, то цілком зрозуміло, чому автор твіту використовує її як заміну літери *s*.

Окрім того, до тексту часто прикріплюється посилання на першоджерело, що формує інтертекстуальність мультимодального підходу. Серед семіотичних мовних та зорових компонентів, що формують мультимодальність тексту твіту варто виділити емоції, які доповнюють синтаксичну структуру речення, а також виступають у ролі означень (рис. 7).

Варто зауважити, що серед проаналізованих нами текстів у соціальній мережі Twitter

Рис. 4. Повна мультимодальність тексту про російсько-українську війну

Рис. 5. Повна мультимодальність тексту про російсько-українську війну

Рис. 6. Повна мультимодальність тексту про російсько-українську війну

Ukraine if Russia's security guarantees are fulfilled," - replied the adviser to the head of the OP Mykhailo Podolyak to Putin's statements.

Base from Podoliak, Putin 🤡 will go down in history as a clown 🤡
t.me/c/1488012873/1...

Рис. 7. Мультиmodalність тексту про російсько-українську війну

Рис. 8. Мультиmodalна метафора про російсько-українську війну

найтипівішою є часткова мультиmodalність. Твіти з повною та нульовою трапляються досить рідко, адже здебільшого зображення відіграє певну семантичну роль у загальному контексті допису, проте не є обов'язковим його складником.

Свою чергою І. Андреева звертає увагу на мультиmodalні метафори. Так, досліджуючи мультиmodalні тексти, дослідниця зауважує, що «останнім часом до уваги дослідників, зокрема Нідерландської школи мультиmodalних студій на чолі із Ч. Форсвілем, потрапили мультиmodalні метафори в медіапродуктах (медійних текстах, соцмережах, телепередачах, рекламних роликах тощо), які залучають різні за походженням семіотичні коди (наприклад, графічний і вербальний) для інтерпретації певного об'єкта в термінах іншого поняттєво-предметного поля» (Андреева, 2016; Forceville, 2009). Приклад таких метафор знаходимо й у тематиці російсько-української війни.

Однією із популярних метафор, яка виникла під час російсько-української війни і активно побутує у соціальній мережі Twitter, є "bavovna",

якою позначаються вибухи у росії та криму, відповідно зображення немає ніякого семантичного зв'язку з тим, що воно позначає (рис. 8).

Приклад мультиmodalної метафори знаходимо й у ще одному яскравому твіті, мультиmodalність якого представлена вербальними та невербальними семіотичними кодами. У твіті є такий текст: «*You asked for it... Cthulhu answered the call! (емотикон восьминога) Back by popular demand after its tentacular debut last October...*» (рис. 9). Зауважимо, що у жовтні 2022 року була здійснена перша атака на керчинський міст, і відповідно до цього можемо зрозуміти, що «щупальця восьминога» є своєрідною метафорою, яка вказує на те, що «щупальця дістануть всюди».

Висновки. Отже, у запропонованому дослідженні було проаналізовано, як користувачі соціальної мережі Twitter виражають свої думки та почуття щодо російсько-української війни через різні мультиmodalні засоби. Відомості, отримані у ході дослідження, розширюють наше розуміння способів комунікації у цифровому віці та допомагають краще зрозуміти глибокі емоції та думки

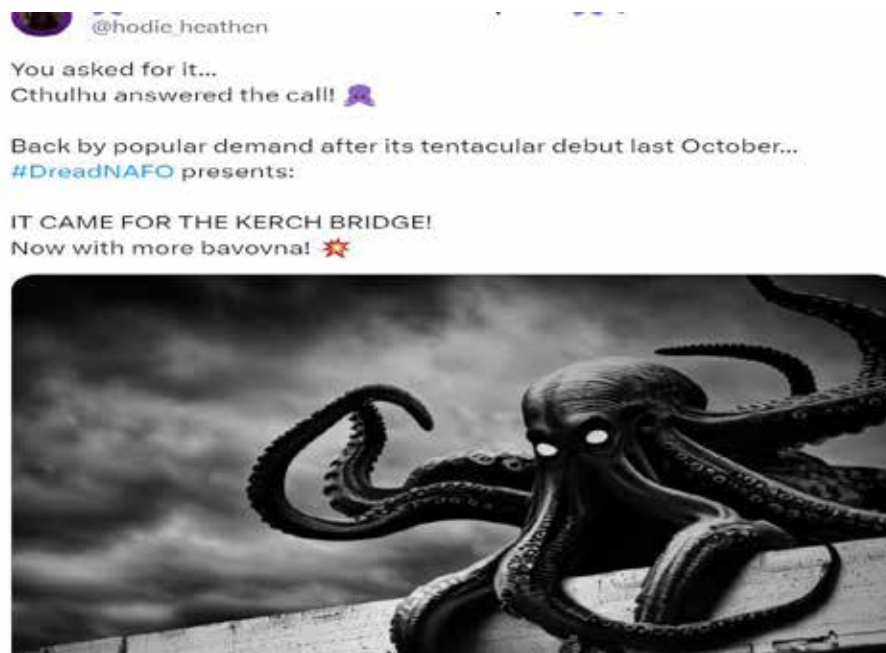

Рис. 9. Мультимодальна метафора про російсько-українську війну

людей стосовно конфлікту. Мультимодальність текстів у соціальній мережі Twitter реалізується через семіотичні знаки: мовні, звукові, візуальні, які у єдності створюють багатокomпонентний текст, зорієнтований на різні рецептори реципієнта, що дає змогу повноцінно сприймати текст, розуміти його сенс та мету. Зокрема, мультимодальність має три вияви: нульовий, частковий та повний, які визначаються відповідно до семантичних зв'язків семіотичних знаків. Результати цього дослідження можуть бути корисними для подальшого вивчення впливу соціальних мереж на суспільну свідомість та сприяти розробці більш ефективних комунікаційних стратегій у сфері міжнародних конфліктів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрєєва І.О. Мультимодальний аналіз дискурсу: методологічна основа та перспективи напряду. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2016. Вип. 7. С. 3–8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/olinv_2016_7_3.
2. Білецька Т.О. Мультимодальність текстів сучасних англomовних журналістів-блогерів (на матеріалі блогів Філіппі де Франко та Арви Махдаві). *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. Вип. 2(1). 2022. С. 87–93.
3. Досенко А.К. Контент платформ: мультимодальний аспект. URL: http://www.zhu.edu.ua/journal_cpu/index.php/der_sc/article/viewFile/1003/999.
4. Івасишин М.Р. Феномен мультимодальності в коміксах (на матеріалі англійської мови). *Одеський лінгвістичний вісник*. 2017. Вип. 9(1). С. 75–79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/olinv_2017_9%281%29_17.
5. Bystrov Y., Bilyk O., Ivanotchak N., Malyshevskaya I., Pyliachyk N. Visual, Auditory, and Verbal Modes of the Metaphor: A Case Study of the Miniseries “Chernobyl”. *Lublin Studies in Modern Languages and Literature*, 2023. 47(1), 109–120. URL: <https://journals.umcs.pl/lsmll/article/view/14270>.
6. Forceville Charles J. and Urios-Aparisi Eduardo. *Multimodal Metaphor*. Berlin, New York : De Gruyter Mouton, 2009. URL: <https://doi.org/10.1515/9783110215366>.